

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نخستین
قانون مجازات عمومی ایران
مصوب ۱۳۰۴ شمسی

تدوین

گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۵

عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام
	.Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	نخستین قانون مجازات عمومی ایران مصوب ۱۳۰۴ شمسی / تدوین گروه موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش.
مشخصات نشر	تهران: چتر دانش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۹۷ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۸۲-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	فیپا
موضوع	حقوق جزا -- ایران
موضوع	Criminal law -- Iran
موضوع	آیین دادرسی جزایی -- ایران
موضوع	Criminal procedure -- Iran
شناسه افزوده	موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
رده بندی کنگره	خ: ۱۳۹۵ KMH۳۷۹۴
رده بندی دیویی	۳۴۵/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۴۱۸۱۵

نام کتاب	نخستین قانون مجازات عمومی ایران مصوب ۱۳۰۴ شمسی
ناشر	چتر دانش
تدوین	گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
نوبت و سال چاپ	اول - ۱۳۹۵
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۸۲-۳
قیمت	۵۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه نوروز - پلاک ۱۳
تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۷۸۹۱۵ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹
پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

قانون مجازات عمومی مصوب ۲۳ دی ماه ۱۳۰۴ - ۷ بهمن ماه ۱۳۰۴ (کمیسیون عدلیه).....	۷
باب اول: کلیات	۷
فصل اول: مواد عمومی.....	۷
فصل دوم: در انواع جرائم و مجازات.....	۸
فصل سوم: در جزایهای تبعی.....	۱۲
فصل چهارم: در شروع به جرم.....	۱۲
فصل پنجم: در تکرار جرم.....	۱۳
فصل ششم: در شرکاء و معاونین مجرم.....	۱۴
فصل هفتم: در تعدد جرم.....	۱۵
فصل هشتم: در شرایط و موانع مجازات.....	۱۶
فصل نهم: در تخفیف و تعلیق و اسقاط و تبدیل مجازات.....	۱۸
فصل دهم: در وسائل جلوگیری از محکومیت و رفع اثرات آن.....	۲۲
مبحث اول: در عفو عمومی.....	۲۲
مبحث دوم: در عفو و تخفیف مجازات.....	۲۲
مبحث سوم: در اعاده حیثیت.....	۲۳
باب دوم: در جنحه و جنایاتی که مضر به مصالح عمومی است	۲۴
فصل اول: در جنحه و جنایت بر ضد امنیت مملکت.....	۲۴
مبحث اول: در جنحه و جنایت بر ضد امنیت خارجی مملکت.....	۲۴
مبحث دوم: جنحه و جنایت بر ضد امنیت داخلی مملکت.....	۲۷
مبحث سوم: در سوء قصد نسبت به رئیس مملکت.....	۳۱
فصل دوم: در مخالفت و ضدیت با اساس حکومت ملی و آزادی.....	۳۱
فصل سوم: در جنحه و جنایت بر ضد آسایش عمومی.....	۳۵
مبحث اول: در سکه قلب.....	۳۵
مبحث دوم: در جعل و تزویر.....	۳۶
مبحث سوم: در محو یا شکستن مهر و سرقت نوشتجات از اماکن دولتی.....	۴۱
مبحث چهارم: در فرار مجوسین قانونی و اخفاء مقصرین.....	۴۲
مبحث پنجم: در غضب عناوین و مشاغل.....	۴۶
مبحث ششم: در تخریب ابنیه و آثار.....	۴۶
فصل چهارم: در تقصیرات مأمورین دولتی.....	۴۷
مبحث اول: در تجاوز مأمورین دولتی از حدود مأموریت خود و تقصیراتشان در اداء وظیفه.....	۴۷

۴۸	.....مبحث دوم
۴۸	.....۱- در تعدیات مأمورین دولتی نسبت به افراد
۵۰	.....۲- در رشوه
۵۳	.....۳- در امتناع از انجام وظایف قانونیه
۵۴	.....مبحث سوم: در تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت
۵۴	.....۱- اختلاس اموال دولتی و خیانت مأمورین
۵۸	.....فصل پنجم: در جنحه و جنایت نسبت به مأمورین دولت
۵۸	.....مبحث اول: در تمرد نسبت به مأمورین دولت
۵۸	.....مبحث دوم: در هتک حرمت نسبت به نمایندگان ملت و مأمورین دولتی
۶۰	.....فصل ششم: در اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جرائم
۶۲	..... باب سوم: در جنحه و جنایات نسبت به افراد
۶۲	.....فصل اول: در قتل و جرح و ضرب
۶۸	.....فصل دوم: در توقیف و حبس غیر قانونی
۶۹	.....فصل سوم: در جنحه و جنایت نسبت به اطفال
۷۲	.....فصل چهارم: مخالفت با مراسم دفن اموات
۷۲	.....فصل پنجم: هتک ناموس و منافیات عصمت
۷۵	.....فصل ششم: در شهادت کذب و قسم دروغ و افشاء سرّ
۷۷	.....فصل هفتم: در سرقت
۸۱	.....فصل هشتم: در تهدید و اکراه
۸۲	.....فصل نهم: در ورشکستگی و کلاهبرداری
۸۳	.....فصل دهم: خیانت در امانت
۸۵	.....فصل یازدهم: دسیسه و تقلب در کسب و تجارت
۸۷	.....فصل دوازدهم: در حرق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات
۹۱	.....فصل سیزدهم: در هتک حرمت منازل و املاک غیر
۹۳	.....فصل چهاردهم: در افتراء و توهین و هتک حرمت
۹۴	.....فصل پانزدهم: در ولگردی و استعمال علنی الکل و سایر مواد مخدره
۹۵	..... باب چهارم: در امور خلافها و مجازات آنها
۹۶	..... باب پنجم: مقررات مختلفه
۹۷	.....ماده الحاقیه

سخن ناشر

تاریخ، هویت بشر است و... ساختار هر جامعه‌ی با ساروجی از پیشینش شکل می‌گیرد تا «باشندگان» امروزش به پشتوانی آن، به سامان سازند شرایط را برای «آیندگانی» که درآیند، به‌داوری می‌نشینند.

هر اجتماعی در گذرگاه تاریخ خویش، بزرگ‌راه‌هایی دارد که رخدادهایش، تحریک‌کننده‌ی سرنوشت فردایش می‌شود. از این روی، بازنگری در احوال مردمان روزگارمان سپری شده، نه تنها آموزه‌هایی را با خود دارد، بلکه سراسر «جدالیت» و «لطف» است از چگونگی کرد و کار، روابط، زبان و ادب کلامی و نکارشی ایشان.

بی‌گفت و گو، میهن کهنساله ما نیز با مدنی هفت هزاره‌ی، آنگذ چنین حوادثی است و... .

«انقلاب مشروطه»، در زمره‌ی مهترین اتفاقات سرزمین مان است که موجب درگونی شرف و بنیادین در ساختار جامعه‌ی ایران گردید. حادثه‌ی که نه فقط بنیان «استبداد» و «خودکامگی» و «جاهلیت» سلاطین قجری را از ریشه برکند و زیر و زین کرد، که شهد آزادی را به مردمان چشاند و دمی به روشنای دنیایی نوین، به روی شان گشود و بایلداری ایشان، موجب گردید تا «قانون»، مفهوم واقعیش را باز یافته و جماعت ایرانی، با اثرگانی نو، همچون «آزادی بیان و اندیشه»، «عدالت»، «مجلس»، «حقوق مدنی»، «مسئولیت اجتماعی» و... آشنا شده و جایگاه سراسر خود در مناسبات سیاسی و تعیین سرنوشت خویش و زادبومشان را باز شناسند.

برکنار از همه‌ی پیامدهای انقلاب مشروطه، یکی از عواملی که در دستارمان خوانش کارنامه‌ی گذشتگان را به مطالعه‌ی این برهه از تاریخ ایران، تهییج می‌کند، زبان و ادبیات این عصر است که به لحاظ تفاوت‌های فاحش اش با فرهنگ روزگار ما،

جذب و کششی خاص دارد. ادبیاتی با غنایی ویژه. فرهنگی که نه تنها در گهت و شنودهای عادی آن زمانه جاری بود، بلکه مکاتبات رسمی و حقوقی اش را نیز تحت تأثیر داشته است.

با چنین پیشگامی، انتشارات چتر دانش به عنوان نشر دهندگی کتب حقوقی، با هدف آشنا نمودن نسل امروز جامعه حقوقی ایران، به ویژه جوانانی که در هیات دانشجوی حقوق، اندیشه‌ی پوشیدن ردای و کالت و قضاوت و... به سر دارند، با چند و چون تدوین و نگارش قوانین در آن عهد و بازساخت روشن بینی نگارندگان آن، انتشار مجموعه کتاب‌هایی در این زمینه را در دستور کار قرار داد که چهارمین جلد آن با عنوان «خستین قانون مجازات عمومی ایران» هم‌اینک در دستانت شماس.

بر واضح است که قوانین مندرج در این کتاب و کتاب‌های بعدی، کلاً منسوخ شده‌اند و باز نشرشان تنها به این دلیل است که خواندنش را از دیدگاه آشنایی با خوی تدوین اولین قوانین حقوقی بر پایه نظام پارلمانیسر، آن هم در ایام واپس ماندگی جامعه ایران عهد قجر، برای باشندگان امروز در حلقه‌ی علم حقوق، به فایده دیدیم.

انتظار بر آن است تا اقدام انتشارات چتر دانش در نشر کتب تاریخی با مضامین حقوقی، مورد اقبال اهل حقوق و دوستداران تاریخ، واقع شده و فرزندان گرانسنگ در حیطه‌ی تاریخ و حقوق نیز با رهنمودها و دانش و دانسته‌های شان در این مقوله، ما را یاری رسان شوند تا کاستی‌های همان در دستیابی به هدفی که شرح اش رفت، به حداقل رسد.

فرزاد دانشور
مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

قانون مجازات عمومی مصوب ۲۳ دی ماه
۱۳۰۴ - ۷ بهمن ماه ۱۳۰۴ (کمیسیون عدلیه)

باب اول: کلیات
فصل اول: مواد عمومی

ماده ۱

مجازات‌های مصرحه در این قانون از نقطه نظر حفظ انتظامات مملکتی مقرر و در محاکم عدلیه مجری خواهد بود و جرمهایی که موافق موازین اسلامی تعقیب و کشف شود بر طبق حدود و تعزیرات مقرر در شرع مجازات می‌شوند.

ماده ۲

هیچ عملی را نمی‌توان جرم دانست مگر آن چه که به موجب قانون جرم شناخته شده است.

ماده ۳

مجرم باید مالی را که به واسطه جرم تحصیل کرده است (مثل اموال مسروقه و غیره) اگر موجود باشد عیناً و اگر موجود نباشد مثل یا قیمت آن را به صاحبش بدهد و از عهد خسارتی که وارد آورده است برآید.

ماده ۴

هرگاه به عهد مجرم از حیث حقوق عمومی و جهی تعلق بگیرد استرداد اموال و تأدیه خسارات و حقوق مدعیان خصوصی بر آن مقدم است.

ماده ۵

در تمام امور جزایی محکم باید در ضمن حکم مراجع به جرم یا پس از آن نسبت به اشیایی که دلائل جرم بوده و اشیایی که از جرم تحصیل شده یا در حین ارتکاب استعمال شده و یا برای استعمال معین شده بود حکم مخصوص صادر و معین نماید که اشیاء مزبور باید مسترد^۱ یا ضبط^۲ و یا معدوم^۳ شود.

ماده ۶

مجازات باید به موجب قانونی باشد که قبل از ارتکاب آن عمل مقرر شده باشد و هیچ عملی را نمی توان به عنوان جرم به موجب قانون متأخر مجازات نمود لیکن اگر بعد از ارتکاب جرم قانونی مقرر شود که مبنی بر تخفیف یا عدم مجازات باشد نسبت به جرمهای سابق بر وضع آن قانون نیز مؤثر خواهد بود.

فصل دوم: در انواع جرائم و مجازات

ماده ۷

جرم از حیث شدت و ضعف مجازاتها به چهار نوع تقسیم می شود:

- ۱- جنایت
- ۲- جنحه^۴ مهمل
- ۳- جنحه کوچک (تقصیر)
- ۴- خلاف.

۱- مسترد کردن: برگرداندن

۲- ضبط کردن: در اختیار گرفتن، توقیف کردن، به تصرف درآوردن

۳- معدوم کردن: نابود کردن، از بین بردن

۴- جنحه: جرمی که مجازات آن حبس ساده تا سه سال و جزای نقدی باشد، جرمی بالاتر از خلاف و پایین تر از جنایت

ماده ۸

مجازات جنایت از قرار ذیل است:

- ۱- اعدام.
- ۲- حبس مؤبد^۱ با اعمال شاقه^۲.
- ۳- حبس موقت^۳ با اعمال شاقه.
- ۴- حبس مجرر^۴.
- ۵- تبعید.
- ۶- محرومیت از حقوق اجتماعی.

ماده ۹

مجازات جنحه، مهر از قرار ذیل است:

- ۱- حبس تأدیبی^۵ بیش از يك ماه.
- ۲- اقامت اجباری در نقطه یا نقاط معین یا ممنوعیت از اقامت در نقطه یا نقاط معین.
- ۳- محرومیت از بعضی حقوق اجتماعی.
- ۴- غرامت در صورتی که مجازات اصلی باشد.

ماده ۱۰

مجازات جنحه کوچک از قرار ذیل است:

- ۱- حبس تأدیبی بیش از يك هفته تا يك ماه.

۱- حبس مؤبد: حبس ابد، زندانی کردن فرد در تمام عمر

۲- حبس با اعمال شاقه: حبسی که زندانی علاوه بر زندان مانند باید در زندان کارهای سخت هم انجام بدهد.

۳- حبس موقت: حبس غیرابد، حبس کوتاه مدت

۴- حبس مجرر: زندان انفرادی

۵- حبس تأدیبی: حبسی با مدت تعیین شده، کمتر از سه سال برای جرمهای کوچک

۲- غرامت از پنج تومان و يك قران^۱ الی پنججاه تومان.

ماده ۱۱

مجازات خلاف از قرار ذیل است:

۱. حبس تکديري^۲ از بیست و چهار ساعت تا يك هفته.

۲. غرامت تا پنج تومان.

ماده ۱۲

حبس موقت با اعمال شاقه از سه سال کمتر و از پانزده سال بیشتر خواهد بود.

مدت حبس مجرد از دو تا ده سال است.

مدت تبعید از سه سال کمتر و از پانزده سال بیشتر خواهد بود.

مدت حبس تأديبي از هشت روز الی سه سال است.

ماده ۱۳

اعمال شاقه محكومين به حبس با مشقت باید مراجع به امور عام المنفعه باشد.

ماده ۱۴

محكومين به تبعید باید تحت الحفظ به جایی که محكمه معين می کند اعزام

شده و در آن جا تحت نظر بمانند. در صورت تبعید به خارج از مملکت

محكوم عليه را باید تحت الحفظ^۳ تا سرحد^۴ برده و از مملکت اخراج شود.

۱- يك قران: يك ريال

۲- حبس تکديري: حبسی از دو تا ده روز برای جرمهای کوچک

۳- تحت الحفظ: تحت مراقبت و حفاظت نگهبانان

۴- سرحد: مرز

ماده ۱۵

- محرومیت از حقوق اجتماعی مستلزم عواقب ذیل است:
- ۱- محرومیت از استخدام دولتی و استعمال نشانه‌های دولتی.
  - ۲- محرومیت از حق انتخاب کردن و منتخب شدن خواد در مجالس مقننه و خواد در مؤسسه و اجمن‌های اجتماعی از قبیل اجمنهای ایالتی و ولایتی و بلدی و غیره.
  - ۳- محرومیت از عضویت هیأت منصفه و شغل مدیری و معلمی در مدارس و روزنامه‌نویسی و مصداقی و حکم یا شاهد تحقیق شدن.

ماده ۱۶

مدت اقامت اجباری و یا ممنوعیت از اقامت کمتر از يك ماه و بیشتر از سه سال نخواهد بود. محکومین به این دو مجازات بدون مستحفظ به نقطه‌ای که ممنوع از اقامت در آنجا نیستند یا مجبور به اقامت در آن جا می‌باشند رفته و در آنجا تحت نظر خواهند بود.

ماده ۱۷

مدت کلیه حبس‌ها از روزی شروع می‌شود که محکوم علیه بر حسب حکم قطعی قابل اجرا محبوس شده است لیکن اگر قبل از صدور حکم موقتاً توقیف شده باشد مدت توقیف موقت از مدت حبس کسر خواهد شد.

ماده ۱۸

ترتیب اجرای احکام جزایی و کیفیت محبس‌های جنایی و تأزیبی به‌خوی است که در قانون اجرای احکام جزایی و نظام‌نامه محبس‌ها مقرر است.

فصل سوم: در جزاهای تبعی

ماده ۱۹

جزاهای تبعی از قرار ذیل است:

- ۱- محرومیت از حقوق مدکوره در ماده ۱۵ محاکم جنحه می‌تواند مجرم را به علاوه مجازات اصلی که به موجب این قانون مقرر است به محرومیت از بعضی از حقوق مدکوره نیز محکوم نمایند.
- ۲- ممنوعیت از اقامت در محل مخصوص . ۳- اقامت اجباری در محل مخصوص .
- محکومیت جنایی مستلزم محرومیت از تمام حقوق اجتماعی است .

فصل چهارم: در شروع به جرم

ماده ۲۰

هرگاه کسی قصد جنایتی کرده و شروع به اجرای آن بنماید ولی به واسطه موانع خارجی که اراده فاعل در آنها مدخلیت نداشته قصدش معلق یا بی اثر بماند و جنایت منظومه واقع نشود مرتکب به حداقل مجازاتی که به نفس جنایت مقرر است محکوم خواهد شد و اگر مجازات جنایت اعدام باشد مرتکب به حبس غیر دائم با مشقت محکوم می‌شود .

ماده ۲۱

مجرد قصد ارتکاب جنایت یا تهیه بعضی مقدمات جزئی آن شروع محسوب نمی‌شود .

...ماده ۲۲...

هرگاه کسی که شروع به جنایتی کرده و به میل خود آن عمل را ترک کند از جهت جنایت منظور مجازات نخواهد شد لیکن اگر همان مقدار عملی که به جا آورده است جرم باشد جزای مخصوص به آن جرم در حق او جاری می شود.

...ماده ۲۳...

شروع به ارتکاب جنحه فقط در صورتی مستلزم مجازات است که در قانون تصریح به آن شده باشد.

فصل پنجم: در تکرار جرم

...ماده ۲۴...

حکم تکرار جرم در مورد اشخاص ذیل جاری است:

- ۱- کسی که به حکم قطعی قابل اجرا محکوم به جزای جنایی شده و مجدداً مرتکب جنایتی گردد.
- ۲- کسی که به حکمی قطعی محکوم به حبس تأدیبی بیش از يك ماه بوده و در ظرف پنج سال از تاریخ اتمام مجازات مذکور یا مرفوع آن به واسطه مرور زمان مرتکب جنحه یا جنایت گردد.
- ۳- کسی که به واسطه جنحه یا جنایت محکوم به حبس کمتر از يك سال بوده و قبل از گذشتن پنج سال از تاریخ حکم مزبور مرتکب مثل همان جرم شود. سرقت و اختلاس و خیانت در امانت در خصوص تکرار جرم مثل هم محسوب می شود.

●●● ماده ۲۵ ●●●

در موارد تکرار جرم مذکور در ماده سابق محکم می‌تواند به بیشتر از حد آتش مجازات آن جرم حکم کند ولی از روی براین حد آتش نباید تجاوز کند.

●●● ماده ۲۶ ●●●

احکام تکرار جرم درباره اشخاصی که به واسطه ارتکاب به جرم سیاسی محکوم شده‌اند جاری خواهند بود.

فصل ششم: در شرکاء و معاونین مجرم

●●● ماده ۲۷ ●●●

هرگاه چند نفر مرتکب يك جرم شوند به نحوی که هر يك فاعل آن جرم شناخته شود مجازات هر يك از آنها مجازات فاعل است و اگر هر کدام يك جزء از جرم واحد را انجام دهند به طریقی که مجموع آنها فاعل آن جرم شناخته شود شرکاء در جرم محسوب و مجازات هر يك از آنها حداقل مجازات فاعل مستقل است لیکن هرگاه نسبت به خصوص بعضی از شرکاء اوضاع و احوالی موجود باشد که در وصف جرم یا کیفیت مجازات تغییری دهد تأثیری در حق سایر شرکاء نخواهد داشت.

●●● ماده ۲۸ ●●●

اشخاص ذیل معاون مجرم محسوبند:

- ۱- کسانی که باعث و محرك ارتکاب فعلی شوند که منشأ جرم است و به واسطه تحريك و ترغیب آنها آن فعل واقع شود.

- ۲- کسانی که تبانی بر ارتکاب جرم کرده و به واسطه تبانی آنها آن جرم واقع می‌شود.
- ۳- کسانی که با علم و اطلاع از حیث هئیه و تدارك آلات و اسباب جرم یا تسهیل اجرای آن یا به هر نحو با مباشر جرم کمک کرده‌اند.

ماده ۲۹

در مورد معاونین مجرم محکم می‌تواند نظر به اوضاع و احوال قضیه و یا نظر به کیفیات معاونین مجرم را به همان مجازاتی که برای شریك مجرم مقرر است محکوم نماید و یا مجازات را از يك الی دو درجه تخفیف دهد.

ماده ۳۰

اوضاع و احوال مختصه به مرتکب اصلی که موجب تعیین و صف یا موجب تخفیف و تشدید مجازات است نسبت به معاون جرم مؤثر خواهد بود و همچنین هرگاه فاعل جرم به جهتی از جهات قانونی معاف از مجازات باشد معافیت او تأثیری در حق معاون مجرم نخواهد داشت.

فصل هفتم: در تعدد جرم

ماده ۳۱

هرگاه فعل واحد دارای عناوین متعدده جرم باشد مجازات جرمی داده می‌شود که جزای آن اشد است.

ماده ۳۲

اگر چند جرم برای يك مقصود واقع شده و مربوط به هم باشد یا این که بعضی از

آنها مقدمه یا جزء دیگری بوده یا تفکیک از هم نشوند تمام آنها يك جرم محسوب و مجازات جرمی داده می شود که جزای آن اشد است.

... ماز ۳۳ ...

هرگاه شخصی جرمی را مکرراً مرتکب شده بدون این که حکمی دربارۀ او صادر شده باشد برای هر جرمی حکم مجازات علیحده صادر نمی گردد ولی محکمۀ مجرم را به حد آتش مجازات محکوم خواهد نمود.

فصل هشتم: در شرایط و موانع مجازات

... ماز ۳۴ ...

اطفال غیر ممیز را نمی توان جزئاً محکوم نمود. در امور جزایی هر طفلی که دو ازده سال تمام نداشته باشد حکم غیر ممیز را داند. در صورتی که اطفال ممیز غیر بالغ مرتکب جرمی شوند باید به اولیاء خود تسلیم گردند با التزام به تأدیب و تربیت و مواظبت در حسن اخلاق آنها.

... ماز ۳۵ ...

اگر اطفال ممیز غیر بالغ که به سن پانزده سال تمام نرسیده اند مرتکب جنحه یا جنایتی شوند فقط به ده الی پنجاه ضربه شلاق محکوم می شوند ولی در يك روز زیاده از ده و در دو روز متوالی زیاده از پانزده شلاق نباید زده شود.

... ماز ۳۶ ...

اشخاص بالغ که سن آنها بیش از پانزده سال تمام بوده ولی به هیجده سال تمام نرسیده اند هرگاه مرتکب جنایتی شوند مجازات آنها حبس در امارت تأدیب است

در مدتی که زاید بر پنج سال نخواهد بود و اگر مرتکب جنحه شوند مجازات ایشان کمتر از نصف حد اقل و زیادتش از نصف حداعلائی مجازات مرتکب همان جنحه خواهد بود.

●●● ماده ۳۷ ●●●

اشخاص مذکور در ماده قبل هرگاه مرتکب جرمی شوند اگر چه جرم ایشان جنایت باشد در محکمه جنحه محاکمه می شوند مگر آن که شریک یا معاون آنها بر حسب اقتضای سن باید در محکمه جنایی محاکمه شود در این صورت هر دو در محکمه جنایی محاکمه خواهند شد.

●●● ماده ۳۸ ●●●

احکام تکرار جرم که در فصل پنجم این باب مذکور است نسبت به اطفال و اشخاص مذکور در مواد فوق جاری نمی شود.

●●● ماده ۳۹ ●●●

در صورتی که محکمه نتواند سن واقعی متهم را تشخیص دهد قدر متیقن^۱ سن مناط^۲ حکم خواهد بود.

●●● ماده ۴۰ ●●●

کسی که در حال ارتکاب جرم مجنون بوده یا اختلال دماغی داشته باشد مجرم محسوب نمی شود و مجازات نخواهد داشت ولی در صورت بقای جنون باید به درامر المجانین تسلیم شود.

۱- قدر مُتَّيَقِّن: قدر مُسَلَّم، آنچه یقین و قطعی است.

۲- مَنَاط: ملاک، معیار

ذیل تخفیف دهد:

- ۱- اعدام به حبس دائم یا موقت با اعمال شاقه.
- ۲- حبس دائم یا اعمال شاقه به حبس موقت با اعمال شاقه یا به حبس مجرد.
- ۳- حبس موقت با اعمال شاقه به حبس مجرد یا حبس تأدیبی که کمتر از دو سال نباشد.
- ۴- حبس مجرد به حبس تأدیبی که کمتر از شش ماه نباشد.
- ۵- تبعید به اقامت اجباری یا ممنوعیت از اقامت در نقطه یا نقاط معین.
- ۶- محرومیت از تمام حقوق اجتماعی به بعضی آن.

ماده ۴۵

در موارد جنحه اگر اوضاع و احوال قضیه مقتضی تخفیف باشد محکم می تواند مجازات حبس تأدیبی را تا هشت روز تخفیف داده یا آن را تبدیل به غرامت نماید.

ماده ۴۶

در حق مردانی که عمر آنها متجاوز از شصت سال است و همچنین کلیه زنها حبس با اعمال شاقه و حکم اعدام جاری نمی شود و مجازات آنها به حبس مجرد تبدیل خواهد شد مگر این که حکم برای ارتکاب قتل عمدی صادر شود.

ماده ۴۷

شخصی که به موجب این قانون به واسطه ارتکاب جنحه محکوم به حبس شده است در صورتی که سابقاً به واسطه ارتکاب جنحه یا جنایتی محکوم نشده باشد محکم می تواند نظر به اخلاق و احوال مجرم و دلایل موجه اجرای مجازات را نسبت به او معلق دارد.

●●● ماده ۴۸ ●●●

هرگاه محكوم عليه، كه اجراء حاكم او معلق شده است در مدت پنج سال از تاريخ قطعي شدن حاكم محكوم به ارتكاب جنايت يا جنحه جديدي كه موجب حبس باشد نشود محكوميت اوليه او ملغي و كان لم يكن خواهد شد ولى اگر در مدت پنج سال مذكور مرتكب جنايت يا جنحه شده و به اين واسطه به حاكم قطعي محكوم گردد حاكم اول نيز در ياره او اجرا خواهد گرديد.

●●● ماده ۴۹ ●●●

تعليق مجازات موجب تعليق تمام آثار مترتبه بر او خواهد بود ولى موجب تعليق تاثيره مخارج محاكم محاكمه و تاثيره ضرر و خسارات وارده نخواهد شد.

●●● ماده ۵۰ ●●●

در موقعي كه محكمه اجراء مجازات را تعليق مي كند بايد رئيس محكمه به محكوم اطلاع دهد كه اگر به واسطه جنايت يا جنحه جديدي محكوم شود مورد مجازات اوليه هم واقع شده مجازاتي كه براي تكرار جرم مطابق مواد اين قانون مقرر است در حق او جاري خواهد شد.

●●● ماده ۵۱ ●●●

هرگاه كسي مرتكب جرمي شده در مورد خلاف در ظرف يك سال در مورد جنحه در ظرف سه سال و در مورد جنايت در ظرف ده سال جرم او تعقيب نشده باشد ريگس تعقيب از محرم نمي شود و اگر شروع به تعقيب شده و به جهتي موقوف مانده و مدت هاي مذكور منقضي شود ريگس اعاده تعقيب